

Narratiivin on muututtava: syy, miksi Hamas kieltäytyy riisumasta aseita

Tapa, jolla lokakuun 7. päivän hyökkäys kaiverretaan palestiinalaisten kansalliseen muistiin, määräytyy sen mukaan, miten Trumpin suunnitelma toteutetaan ja sodan lopputulos määräytyy • Yossi Kuperwasser, sotilastiedustelun tutkimusosaston entinen johtaja, mielipide

Prikaatinkenraali (res.) Yossi Kuperwasser

LÄHDE:N12-uutiskanava

Julkaistu: 24.10.25, 19:42 | Päivitetty: 25.10.25, 02:36

Trumpin suunnitelma yrittää kitkeä syvän ongelman juurineen - Kertomus Israelin vastarinnasta (arkisto) | Kuva: Reuters, Reuters

Trumpin suunnitelma hahmottelee tietä Gazan todellisuuden ja alueellisen arkkitehtuurin perusteelliselle muutokselle, joka mahdollistaa normaalien suhteiden luomisen Israelin ja sen naapureiden välille ja varmistaa, että Gaza ei ole tukikohta hyökkäyksille Israelia vastaan tulevaisuudessa. Suunnitelman avauslause tekee selväksi, mikä on edellytys näiden kauaskantoisten

tavoitteiden saavuttamiselle: Gaza käy läpi deradikalisoitumisprosessin, jonka päätteeksi se ei ole ääriliikkeiden hallinnassa.

Jotta tällä visiolla olisi mahdollisuus toteutua, palestiinalaisten narratiivin on muututtava narratiivista, joka keskittyy olemassaolon oikeuden kieltämiseen Israelin maassa ja sen vastaisen taistelun ihannointiin kaikin tavoin, kunnes se on päätetty, narratiiviksi, joka on valmis luomaan rauhanomaiset suhteet juutalaisen kansan valtion kanssa. Tämä on palestiinalaisilta vaadittavan uudistuksen ydin Trumpin rauhan ja vaurauden suunnitelmassa, joka esiteltiin hänen ensimmäisellä presidenttikautensa aikana, ja sitä vaaditaan palestiinalaishallinnolta ehtona sen tulevalle integroimiselle Gazan hallintaan.

Narratiivin muuttamisen prosessin on aloitettava palestiinalaisten itsetutkiskelulla, joka perustuu sen tunnustamiseen, että 7. lokakuuta 2023 tehty terrori-isku oli vakava virhe ja että Israelin kaatamiseen ei ole mitään mahdollisuuksia, eikä varsinkaan väkivalloin.

Kerronnallinen este, joka estää Hamasia riisumasta aseista

Keskustelu siitä, miten lokakuun 7. päivän hyökkäys tallennetaan palestiinalaisten muistiin, on täydessä vauhdissa ja on saavuttanut huippunsa hyökkäyksen toisen vuosipäivän tapahtumien ja Trumpin suunnitelman esittelyn ympärillä. Hamasin tiedottajat huomasivat olevansa puolustuskannalla kaikissa tiedotusvälineissä yrittäessään oikeuttaa hyökkäyksen. Arabikanavilla esitetty kritiikki ei kyseenalaistanut Hamasin terroristien "sankaruutta" tai itse oikeutusta ajatukselle käyttää väkivaltaa Israelin syrjäyttämiseksi, vaan pikemminkin valmiuden puutetta Israelin vastaukseen, joka on vaatinut raskaan veron palestiinalaisilta elämässä ja kiinteistöissä.

Palveliko lokakuun 7. päivä palestiinalaisia? Se on avain, joka määrittää tulevaisuuden (arkisto) | Kuva: AP

Hamasin agenttien oli vaikea selittää tarkalleen, mitä heidän mielessään liikkui hyökkäyksen jälkeisenä päivänä ja kuinka he suunnittelivat kääntävänsä hyökkäyksen parempaan todellisuuteen palestiinalaisille. Edes Iranin islamistiseen leiriin ja Muslimiveljeskuntaan liittyvät tiedotusvälineet eivät säästelleet kritiikkiään ja viittasivat Iranin akselin maksamaan raskaaseen hintaan Hamasin johdon lyhytnäköisyyden seurauksena.

Samalla kun Palestiinan kysymys on palannut asialistan keskiöön, satoja vankeja on vapautettu, Israelin tuhoamista tukevia mielenosoituksia järjestetään kaikkialla lännessä ja jotkut länsimaat ovat tunnustaneet kuvitteellisen Palestiinan valtion, mutta paikan päällä vahingot ovat valtavat sekä Hamasille että palestiinalaisille yleensä, kuten myös kaikille, jotka uskalsivat toimia Israelia vastaan sodan aikana.

Totuus testistä siitä, miten lokakuun 7. päivä kirjataan Palestiinan areenalla, on se, suostuuko Gazan Hamas riisumaan Gazan kaistan aseista ja todella luopumaan siitä Gazan kaistan hallinnasta Trumpin suunnitelman mukaisesti, vai pysykö se kieltäytymisensä takana tai ainakin onnistuuko se saamaan Israelin ja Yhdysvallat hyväksymään osittaisen liikkeen (hyökkäysaseiden aseistariisunta?).

Tässä vaiheessa Hamas pitää kiinni kieltäytymisestään ja jopa lujittaa valtaansa selvittämällä raa'asti klaanien kanssa, jotka ovat sidoksissa sen kilpailijoihinsa Fatahissa.

Hamasille aseistariisunta on virheen myöntämistä (arkisto) | Kuva: Saeed Mohammed, Flash 90

On selvää, että vaatimus Hamasin aseistariisunnasta on hänelle paljon ongelmallisempi kuin vaatimus vapauttaa kaikki panttivangit, ei vastineeksi Israelin täydellisestä vetäytymisestä (pääasiassa ei Philadelphin reitiltä), ilman palestiinalaisvankien merkittävimpien terroristien vapauttamista ja kehyksessä, joka yhdistää sodan lopettamisen sen aseistariisuntaan ja sen hyväksymiseen Yhdysvaltain suunnitelman muihin osiin. On kuitenkin tärkeää suostua siepattujen vapauttamiseen näissä olosuhteissa, samalla kun hän luopuu suurimmasta osasta vaatimuksistaan viime aikoihin asti.

Mikä todella mursi Hamasin?

Siksi on aiheellista tutkia, mikä sai Hamasin joustamaan kantojaan, jotta ymmärrettäisiin, mitkä työkalut voisivat saada sen vakavasti harkitsemaan suostumista Trumpin suunnitelman aseistariisuntaan ja sen toteuttamisen jatkamiseen.

Tärkein työkalu, joka johti Hamasin tähän, oli **sotilasoperaatio Gaza Cityn valloittamiseksi**. Tämä oli ensimmäinen kerta, kun Hamas sai vaikutelman, että

Israel todella aikoi poistaa sen vallasta väkivalloin. Israelin päättäväisyys tehdä niin huolimatta kansainvälisestä painostuksesta, Palestiinan valtion tunnustamisen aallosta, sisäisestä painostuksesta ja tappioista, joita se voi aiheuttaa, samalla kun se aiheuttaa raskasta vahinkoa Gazan infrastruktuurille (kaatamalla korkeita rakennuksia ja käyttämällä raskaita räjähteitä, joita ohjataan kauko-ohjattavilla ajoneuvoilla), on aiheuttanut suurta ahdistusta Hamasin rajallisten kykyjen keskuudessa.

Toinen tekijä oli Gazan väestön kasvava **kritiikki Hamasia kohtaan** ja kasvava vahinko sen kyvylle hallita sitä. Gazan humanitaarisen rahaston (GHF) ylläpitämien avustuskusten toiminta ja aikomus lisätä niiden määrää merkittävästi, klaanien kasvava halukkuus kohdata Hamas ja Gaza Cityn joukkolähtö Israelin pyynnöstä Hamasin yrityksistä huolimatta estää tämä heijastivat tätä suuntausta. Ei ole ihme, että suurin osa järjestön ponnisteluista keskittyy tällä hetkellä tämän ongelman ratkaisemiseen, koska julkisen tuen menetys ja sen haaste kotimaassa ei ole vähemmän vakava kuin IDF:n väkisin syrjäyttäminen vallasta.

IDF:n toiminta Gaza Cityssä osoitti Hamasille Israelin päättäväisyyden (IDF Gaza Cityssä, arkisto) | Kuva: IDF:n tiedottaja

Kolmanneksi **taloudellinen paine** – väestön siirtäminen kaupungista uhkasi sen kykyä muuttaa humanitaarisen avun hallinta taloudelliseksi voimavaraksi. Neljänneksi, kansainvälinen **ja arabien välinen painostus**, jota johtaa

presidentti Trump, pääasiassa Hamasin, Turkin ja Qatarin suojelijoilta. Koko kansainvälinen järjestelmä mobilisoitui tukemaan Trumpin suunnitelmaa, ja välittäjät lupasivat Yhdysvaltain presidentille, että Hamas vapauttaisi siepatut ja täyttäisi loput suunnitelman mukaiset sitoumuksensa. Vaikka valheelliset propagandakampanjat nälänhädästä ja kansanmurhasta olivat erittäin menestyksekkäitä Hamasille, ne eivät pysäyttäneet Israelin operaatiota, ja toisaalta Israel onnistui juurruttamaan kansainväliseen järjestelmään tarpeen poistaa Hamas vallasta Gazassa, ja siepattujen perheiden tuella se onnistui vakuuttamaan, erityisesti Trumpin itse, että Hamasin on välittömästi vapautettava kaikki panttivangit.

Nyt, kun Hamas työskentelee tarmokkaasti vahvistaakseen valtaansa ja palauttaakseen sotilaalliset kykynsä, ja yrittää ostaa aikaa tähän tarkoitukseen hitaasti toteuttamalla sitoumuksensa palauttaa kuolleiden panttivankien ruumiit siinä toivossa, että se pystyy pysymään vallassa asevoimina, Yhdysvaltojen ja Israelin tulisi tutkia, voidaanko niitä hyödyntää sen aseistariisunnan toteuttamiseksi ja onko mahdollista integroida lisätyökaluja kampanjaan siitä, miten palestiinalaiset muistavat lokakuun 7. päivän.

Ensinnäkin on tärkeää jälleen kerran esittää **uskottava sotilaallinen uhka**, koska jos Hamas ei suostu riisumaan aseita, Israel – Yhdysvaltojen täydellä tuella – on valmis jatkamaan taisteluja ja saattamaan työnsä päätökseen. Presidentti Trump on todellakin toistuvasti heiluttanut tätä uhkausta, mutta toistaiseksi Israel ei tee niin paljon ja näyttää siltä, että se on vähemmän valmistautunut siihen.

Toiseksi Israelin ja Yhdysvaltojen on motivoitava **palestiinalaisväestöä** vaatimaan Hamasin riisumista aseista asettamalla suunnitelman muiden osien täytäntöönpanon ehdoksi Rafahin rajanylityspaikan avaaminen, saapuvan humanitaarisen avun laajuuden lisääminen ja tietenkin Gazan alueen jälleenrakentaminen, Hamasin aseistariisunta ja jo ennen sitä panttivankien ruumiiden vapauttaminen. Tämä tehdään samalla kun jatketaan Israelin hallinnassa olevilla alueilla toimivien klaanien tukemista ja ehkä jopa – suunnitelman sanamuodon mukaisesti (artikla 17) – heidän hallitsemiensa alueiden kunnostamisen aloittamista, painottaen itäistä Rafahia, jota Abu Shabab -klaani hallitsee.

Sisäinen painostus toimii: Hamasin hajottamisen on tultava myös Palestiinan kansan sisältä (Gaza, arkisto) | Kuva: Reuters, Reuters

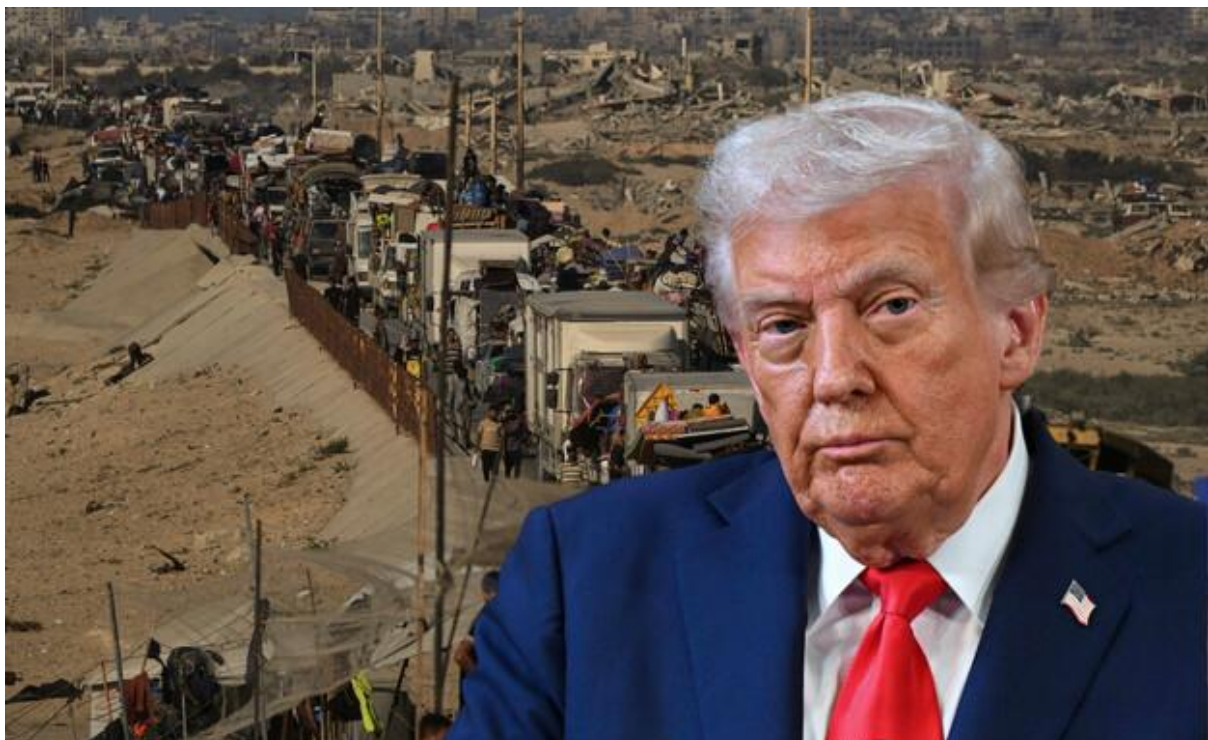
Kolmanneksi, **vaaditaan, että välittäjät** käyttävät vaikutusvaltaansa pakottaakseen Hamasin riisumaan aseet, samalla kun tehdään selväksi, että tämän sopimuksen pääosan täytäntöönpanon epäonnistuminen ei johda vain Hamasin syrjäyttämiseen vallasta väkivalloin, vaan myös seurauksia heidän suhteilleen Yhdysvaltoihin.

Lopuksi, Yhdysvallat voi yrittää edistää normalisointia Israelin ja arabi- ja muslimimaiden välillä samanaikaisesti ja työskennellä eurooppalaisten kanssa pidättäytyäkseen ryhtymästä toimiin Israelia vastaan ja peruuttaakseen jo toteutetut toimenpiteet, jotta tehdään selväksi, että lokakuun 7. päivän hyökkäys ei ainoastaan aiheuttanut vakavaa vahinkoa Iranin akselille, vaan myös epäonnistui yrityksessä estää Israelin ja arabi- ja muslimimaailman välisten suhteiden normalisointi ja eristää Israel.

Jos kaikki nämä yritykset epäonnistuvat ja mahdollisuudet tähän ovat merkittävät, voi olla tarpeen **jatkaa taisteluja** Yhdysvaltojen tuella ja muiden osapuolten legitimitetillä ja ilman, että kysymys elävistä panttivangeista rajoittaa Israelin toimintavapautta.

Tämä on ainoa suunnitelma seuraavalle päivälle – ja se on hyvä Israelille

Lopuksi vielä muutama näkökulma Trumpin suunnitelmaan ja sen seurauksiin. Ensinnäkin, suostuuko Hamas sallimaan suunnitelman toteuttamisen vai ei, **tämä on suunnitelma seuraavalle päivälle, eikä muuta ole.** Vaikka sopimuksessa esitetyt periaatteet edellyttävät pitkää keskustelua niiden täytäntöönpanosta, ja matkan varrella on odotettavissa monia esteitä, jotka presidentti Trumpin johtaman "rauhankomitean" on voitettava osapuolten suostumuksella, ja Tony Blairin johtaman väliaikaisen viranomaisen on valvottava niiden täytäntöönpanoa, mutta periaatteista on sovittu, eivätkä ne muutu, ja ne ovat täysin Israelin odotusten mukaisia (kaikkien panttivankien vapauttaminen, Hamasin aseistariisunta, Hamasin luopuminen vallasta, Israelin jatkuva valvonta alueella ja Philadelphi-reitillä ilman, että Israelin on vaadittava kontrolloimaan palestiinalaisväestöä, PA:n sekaantumisen estäminen Gazan hallitukseen niin kauan kuin se ei ole käynyt läpi kauaskantoisia uudistuksia, estetään mahdollisuus, että Gazasta tulee terrorismin tukikohta tulevaisuudessa, radikalisoitumisen vähentäminen ja perustan luominen Abraham-sopimusten laajentamiselle). Suunnitelmaan liittyy myös riskejä (vangittujen terroristien vapauttaminen ja ongelmallisten välittäjien – Turkin ja Qatarin – vahvistaminen) ja pelko siitä, että sitä ei toteuteta, mutta suunnitelmana se on perusasiakirja, joka ilmaisee **pyrkimyksen Israelille toivottuun todellisuuteen**, jota ei olisi voitu saavuttaa ilman Gaza Cityn miehitysoperaatiota ja Trumpin väliintuloa Qatariin tehdyn epäonnistuneen hyökkäyksen jälkeen.

Esteistä huolimatta suunnitelma edistää toivottavaa todellisuutta Israelille (Arkisto) | Kuva: AP

Toiseksi, Palestiinan valtion perustamisen mahdollisuuden mainitseminen mahdollisena tapana toteuttaa palestiinalaisten itsemääräämisoikeus Israelin hallituksen hyväksymässä asiakirjassa ei ole uusi asia sinänsä, mutta tällä hetkellä se on liike, johon pragmaattiset arabivaltiot voivat takertua oikeuttaakseen edistymisen kohti normalisointia. Toisaalta se tekee länsimaille naurettavaksi Palestiinan valtion tunnustamisen, koska ne seisovat sellaisen suunnitelman takana, jossa tehdään selväksi, että sellaista valtiota ei ole olemassa ja että sitä ei odoteta perustettavan lähitulevaisuudessa.

Lopuksi muutama sana oikeiston aiejulistuksesta Israelissa. Suunnitelma hylkää ajatuksen Israelin asuttamisesta Gazaan ja palestiinalaisten maastamuuton rohkaisemisesta Gazasta, ja arabivaltiot ovat esittäneet tämän saavutuksena, joka oikeuttaa suunnitelman tukemisen. Käytännössä on käynyt ilmi, että **hyväksymättöminä pidettyjen kantojen esittäminen** voi olla hyödyllistä neuvotteluissa, koska se luo joustavuutta. Se on aivan kuin vuohi.

>>> Prikaatinkenraali (res.) Yossi Kuperwasser on sotilastiedustelun tutkimusosaston entinen johtaja, nykyinen Jerusalemin strategia- ja turvallisuusinstituutin johtaja